

Nr 39.

Ankom till riksdagens kansli den 12 maj 1931 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om behandling av alkoholister, dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 7 mars 1931 till riksdagen avlämnad proposition, nr 164, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga här nedan införda förslag till lag om behandling av alkoholister.

I sammanhang med berörda proposition har utskottet till behandling förehåft två med anledning av densamma inom riksdagen väckta motioner, nämligen nr 239 i första kammaren av herr *Petrén* och nr 401 i andra kammaren av herr *Olsson* i Gävle.

I motionen I: 239 har *dels* hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i det av Kungl. Maj:t framlagda lagförslaget, att länsstyrelsen bibehålles som den instans, vilken har att besluta om internering å allmän alkoholistanstalt, *dels ock* framställts yrkanden om ändringar i olika detaljer av det i propositionen innefattade förslaget. För sistnämnda yrkanden kommer redogörelse att lämnas vid behandlingen av de särskilda paragraferna i lagförslaget.

I motionen II: 401 har hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag, att länsstyrelsen tillägges de befogenheter, som i förslaget tillagts skyddskollegium.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts förslag, får utskottet hänvisa till propositionen; och får utskottet i fråga om motionärernas motivering till sina yrkanden hänvisa till motionerna.

Till utskottet har inkommit *dels* en skrivelse från nykterhetsnämndernas centralkommitté, vari hemställts, att förslaget om införande av vanartslagens skyddskollegium i alkoholistlagen ej måtte av utskottet tillstyrkas, *dels ock* en skrift från Stockholms stads och läns nykterhetsnämnders sammanslutning, vari nämnda sammanslutning förklarat sig biträda de i motionen I: 239 väckta yrkandena samt ytterligare framställt vissa erinringar mot olika detaljer i Kungl. Maj:ts förslag.

Framställningar till utskottet.

Lagförslaget i allmänhet.

I anledning av motioner vid 1920 års riksdag anhöll riksdagen i skrivelse den 5 maj 1920 (nr 204), att Kungl. Maj:t ville skyndsammast möjligt låta *Bihang till riksdagens protokoll 1931. 9 saml. 2 avd. 33 häft. (Nr 39.)* 1009 31 1

Förslagets tillkomst.

verkställa utredning om revision av gällande lagbestämmelser emot fylleri och dryckenskap samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde giva anledning. I berörda riksdagsskrivelse åberopades ett av sammansatta bevillnings- och första lagutskottet avgivet utlåtande (nr 1), vari uttalades, att vid den ifrågasatta revisionen borde ej blott erforderlig höjning av bötesstraffet för fylleri vidtagas utan även undersökas, huruvida och i vad mån bestämmelserna i förordningen den 16 november 1841 emot fylleri och dryckenskap kunde tarva omarbetning, varjämte borde övervägas det av riksdagen tidigare uttalade önskemålet, att 1913 års alkoholistlag måtte utsträckas att omfatta även den, som vore hemfallen åt dryckenskap och upprepade gånger dömts till ansvar för fylleri.

Det i nämnda riksdagsskrivelse framförda önskemålet om ändring i lagen om behandling av alkoholister tillgodosågs genom ett av Kungl. Maj:t vid 1922 års riksdag framlagt och av riksdagen godkänt lagförslag, varigenom alkoholistlagens tillämplighetsområde utvidgades att omfatta jämväl sådan åt dryckenskap hemfallen person, som under de två senast förflutna åren upprepade gånger dömts till ansvar för fylleri. Ett annat i riksdagens framställning omnämnt spörsmål upptogs till behandling i en till 1925 års riksdag avlåten och av riksdagen bifallen proposition med förslag till ändring i 18 kap. 15 § strafflagen, innefattande skärpning av straffen för fylleri.

För vidare beredning av den i riksdagsskrivelsen avsedda frågan och de åtgärder, som i förevarande syfte kunde finnas erforderliga, bemyndigade Kungl. Maj:t den 16 oktober 1925 chefen för justitiedepartementet att tillkalla särskilda sakkunniga att inom departementet verkställa utredning och avgiva förslag i angivna hänseenden. Med stöd av bemyndigandet tillkallades fyra sakkunniga.

Sedan en av de sakkunniga entledigats från uppdraget, avgåvo de återstående den 30 september 1926 betänkande med förslag till lag angående åtgärder mot dryckenskap och fylleri jämte därmed sammanhängande författningsförslag. De sakkunniga sammanförde i det av dem utarbetade lagförslaget bestämmelser angående samtliga de åtgärder, som enligt deras mening borde från det allmännas sida vidtagas gentemot dem, som missbruka alkohol. Lagförslaget innefattade två huvudavdelningar, av vilka den första (kap. 1—3) upptog, med åtskilliga förändringar och tillägg, bestämmelserna i gällande lag om behandling av alkoholister, medan den andra avdelningen (kap. 4) utgjorde en sammanfattning, med någon omarbetning, av bestämmelserna i 18 kap. 15 § strafflagen och de föreskrifter i 1841 års förordning emot fylleri och dryckenskap, vilka ansågos fortfarande äga giltighet och böra bibehållas.

Efter det att yttranden infordrats över 1926 års förslag, utarbetades sedermera på grundval av förslaget 4 kap. inom justitiedepartementet förslag till lag angående fylleri m. m., vilket förslag med proposition nr 32 framlades för 1928 års riksdag. Propositionen vann emellertid icke riksdagens bifall.

Redan innan sistnämnda proposition framlades, hade jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 11 november 1927 dåvarande chefen för socialdepartementet upp-

dragit åt de sakkunniga, som tillkallats för revision av lösdrivarlagstiftningen, att med beaktande av de inkomna yttrandena avgiva utlåtande och förslag i anledning av 1926 års betänkande utom i vad detsamma avsåg bestämmelser om ansvar och annan i 4 kap. av förslaget till lag om åtgärder mot dryckenskap och fylleri avsedd påföljd för fylleri. Dessa sakkunniga avlämnade den 11 november 1929 betänkande med förslag till lag om behandling av alkoholister jämte vissa följdförslag.

Sedan yttrandena avgivits över 1929 års förslag, har detsamma varit föremål för överarbetning inom socialdepartementet.

I förhållande till gällande lag om behandling av alkoholister innebär det i propositionen innefattade förslaget avsevärda nyheter. Dessa hänföra sig huvudsakligen till lagstiftningens tillämplighetsområde, åtgärderna mot alkoholister, organen för lagens handhavande och bestridandet av kostnaderna för internering.

De viktigaste nyheterna i Kungl. Maj:ts förslag.

Lagförslaget avser till en början att möjliggöra ett ingripande mot den, som gjort sig förfallen till missbruk av starka drycker, på ett något tidigare stadium, än gällande lag medger. Till utmärkande härav har det i 1913 års lag beträffande den allmänna förutsättningen för ingripande förekommande uttrycket »hemfallen åt dryckenskap» ersatts av »hemfallen åt alkoholmissbruk». Därjämte har lagstiftningens giltighetsområde i övrigt vidgats, i det att åtgärder mot den åt alkoholmissbruk hemfallne skola kunna vidtagas — icke blott, såsom nu är fallet, då han i följd av sitt alkoholmissbruk är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv eller utsätter hustru eller barn, som han är skyldig att försörja, för nöd eller uppenbar vanvård eller ligger fattigvården eller sin familj till last eller i viss omfattning fällt till ansvar för fylleri — utan även så snart han till följd av alkoholmissbruket utsätter någon, som han enligt lag är skyldig att försörja, för nöd eller uppenbar vanvård eller eljest grovt brister i sina plikter mot sådan person eller överhuvud ligger annan till last eller är ur stånd att taga vård om sig själv eller för ett för närboende eller andra grovt störande levnadssätt.

Beträffande de åtgärder, som böra vidtagas mot den åt alkoholmissbruk hemfallne, hava i förslaget hjälpåtgärderna erhållit en betydligt mera framträdande plats än i gällande lag. Bland dessa hjälpåtgärder har även upptagits institutet övervakning, vilket väl tidigare kommit till användning i praxis men varom bestämmelser saknas i 1913 års lag. Övervakning skall kunna fortgå under högst två år från beslutet därom. Nykterhetsnämnd har vidare tillerkänts rätt att taga initiativ till omyndigförklaring av alkoholist. Tiden för internering är liksom i nuvarande lag i regel högst ett år eller under vissa förutsättningar högst två år. Därjämte har emellertid skapats möjlighet att beträffande vissa grupper av alkoholister ytterligare utsträcka interneringstiden. Sålunda skall en åt alkoholmissbruk hemfallen, därest han är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv eller begått brottslig gärning men på grund av sin sinnesskaffenhet ej fällt till ansvar och ej är i behov av vård å sinnessjukhus eller om han i viss omfattning tidigare varit föremål för behandling å alkoholist-

anstalt, kunna kvarhållas under två år utöver den eljest stadgade längsta tiden, allt under förutsättning att han med hänsyn till sin sinnesart samt sitt föregående liv och förhållande i anstalten måste antagas i händelse av utskrivning icke komma att föra ett nyktert och ordentligt liv. Maximitiden för dessa grupper av alkoholister kan alltså uppgå till fyra år. Beträffande de å alkoholistanstalt intagna har förslaget upptagit bestämmelser om s. k. försökspermission, en form för utskrivning från anstalt som sedan länge funnit användning i praktiken men icke regleras i gällande lag. Därigenom möjliggöres för den internerade att före den slutliga utskrivningen få på försök vistas utanför anstalten. Närmare föreskrifter hava meddelats rörande den permitterades skyldigheter under permissionstiden, därvid bland annat stadgats, att han under nämnda tid i regel skall stå under övervakning. — Den eftervärdande verksamheten är föremål för noggrannare reglering än i nuvarande lag. Jämväl den, som slutligt utskrivits, skall sålunda i allmänhet ställas under övervakning, vilken må fortgå under högst ett år från beslutet därom. Vare sig övervakning anordnas eller ej, kan den utskrivne åläggas att underkasta sig vissa föreskrifter angående vistelseort o. d. Brott mot de villkor, som vid utskrivningen meddelats, kan liksom enligt gällande lag medföra återintagning å alkoholistanstalt. Underlåtenhet att ställa sig nämnda villkor till efterrättelse behöver dock ej medföra sådan påföljd utan kan föranleda vidtagande av hjälpåtgärder.

Såsom organ i första instans hava de kommunala nykterhetsnämnderna bibehållits, därvid desamma givits i huvudsak samma sammansättning och befogenheter som enligt nuvarande lag. Rätten att besluta om internering har däremot överflyttats från länsstyrelserna till de organ, som enligt den till innevarande års riksdag avlämnade propositionen med förslag till vanartslag skola i andra instans handlägga ärenden angående vanartiga, de s. k. skyddskollegierna. Dessa organ skola som regel endast efter ansökan av nykterhetsnämnd eller i vissa fall polismyndighet eller enskilda personer upptaga frågor om internering. Talan mot beslut av skyddskollegium skall fullföljas i högsta domstolen. Åtskilliga beslut av skyddskollegium få emellertid ej överklagas, däribland beslut varigenom ansökning om internering avslagits.

Vad slutligen angår vårdkostnadernas bestridande har skyldighet att ansvara för desamma i avsevärd omfattning överflyttats å staten. Under det att enligt gällande lag statsverket betalar — förutom kostnaderna för visst provisoriskt omhändertagande — allenast kostnaderna för vård av farliga alkoholister, som oavbrutet under minst fem år vistats utom hemortskommunen, skall enligt förslaget statsverket vidkännas kostnaderna för vård av samtliga farliga alkoholister ävensom för vård av sådana alkoholister, som begått brottslig gärning men i anseende till sin sinnesbeskaffenhet ej fällts till ansvar och icke äro i behov av vård å sinnessjukhus, samt för vård av dem, som kvarhållas å alkoholistanstalt utöver den vanliga maximitiden.

Utskottet.

Nu gällande lag om behandling av alkoholister, vilken utfärdades den 30 juni 1913 och trädde i kraft den 1 augusti 1916, grundar sig på ett av den s. k.

fattigvårdslagstiftningskommittén den 3 december 1910 avgivet betänkande i ämnet. Under det utredningsarbete, som föregick lagens genomförande, betonades från flera håll, att, då man med denna lagstiftning avsåge att medelst tvångsåtgärder ingripa på ett nytt område av samhällslivet, det vore av vikt, att stor försiktighet iakttoges. Lagens karaktär av försökslagstiftning medförde också, att man avsiktligt begränsade dess räckvidd i avbidan på praktisk erfarenhet och med stor varsamhet utformade dess bestämmelser om åtgärder mot dem, som fölle under lagen. Under den tid av närmare femton år, som lagen varit i kraft, har riklig erfarenhet vunnits om lämpligheten av dess föreskrifter. Ehuru gällande lag visat sig vara gagnelig för bekämpande av det samhällsönda, som ett alkoholmissbruk är ägnat att medföra, har erfarenheten emellertid givit vid handen, att behov föreligger av ändring beträffande åtskilliga av lagens bestämmelser för att det syfte, som lagen avser att tillgodose, mera effektivt skall kunna ernås. Från de myndigheter, som handhava lagens tillämpning, hava önskemål framställts om revidering av lagens föreskrifter i flera avseenden. De krav, som därvid framförts, hänföra sig huvudsakligen dels till lagens tillämpningsområde, dels till omfattningen och arten av de åtgärder, som böra vidtagas mot den åt alkoholmissbruk hemfallne, och dels till frågan om bestridande av vårdkostnaderna för de å allmän alkoholistanstalt intagna.

I fråga om lagens giltighetsområde torde, såsom från åtskilliga myndigheter och sammanslutningar framhållits, den hittillsvarande erfarenheten hava visat, att behov förefinnes av utvidgning av förutsättningarna för ingripande enligt lagen. Med hänsyn till lagens förut angivna karaktär av försökslagstiftning inskränktes dess räckvidd särskilt i detta hänseende avsevärt och, enligt vad utredningen i ärendet giver vid handen, torde det ofta hava förekommit, att nykterhetsnämnder nödgats avvisa inkomna anmälningar om svårt alkoholmissbruk med sociala skadeverkningar av den anledning, att nuvarande bestämmelser icke varit tillämpliga.

Beträffande de åtgärder, som böra vidtagas mot de åt alkoholmissbruk hemfallna, hava i flera avseenden anmärkningar riktats mot gällande lags bestämmelser. Sålunda har framhållits, att lagen genom sin uppställning närmast erhållit karaktären av en interneringslag, under det att hjälpåtgärderna, vilka givetvis i första hand böra komma till användning, erhållit en alltför undanskymd plats. Krav hava vidare framförts på sådana ändringar av lagen, att möjlighet beredes till förlängning av interneringstiden särskilt för vissa grupper av alkoholister. Därjämte har det ansetts önskvärt, att i lagen reglerades vissa betydelsefulla åtgärder, som vid sidan av lagen vunnit stor användning i praktiken, nämligen övervakning och försökspermission.

Slutligen har såsom en allvarlig brist i den nuvarande lagstiftningen framhållits, att kommunerna i alltför stor utsträckning äro ansvariga för vårdkostnaderna för de internerade. Kommunernas skyldighet att i allmänhet bestrida vårdkostnaderna och den därav följande obenägenheten att vidtaga åtgärder för internering av sådana alkoholister, som kunna vara i behov därav, har, enligt vad flera myndigheter anfört, varit en avsevärd orsak till att alkoholistlagstiftningen icke överallt erhållit önskad effektivitet. I anslutning härtill hava

önskemål framförts, att ansvaret för vårdkostnaderna måtte i betydligt större omfattning än enligt gällande lag överflyttas å statsverket.

De krav på revision av bestämmelserna i den nuvarande alkoholistlagstiftningen, som sålunda från skilda håll framförts, förtjäna enligt utskottets förmenande allt beaktande. Med hänsyn till omfattningen av de ändringar, som ett tillgodoseende av berättigade önskemål nödvändiggör, torde det, såsom föredragande departementschefen framhållit, icke vara möjligt att inom den nuvarande lagens ram genomföra samma ändringar.

Vid granskning av det av Kungl. Maj:t framlagda lagförslaget har utskottet funnit detsamma i huvudsak vara ägnat att på ett tillfredsställande sätt tillgodose de önskemål, som i förut nämnda avseenden framställts.

Utöver de ändringar i gällande rätt, som sålunda påyrkats, innehåller det i propositionen innefattade förslaget emellertid även ändrade bestämmelser rörande de organ, som skola handlägga interneringsärendena. Sålunda har föreslagits, att dessa ärenden skola överflyttas från länsstyrelserna till de myndigheter, som enligt den till innevarande års riksdag avlämnade propositionen med förslag till vanartslag avsetts skola i andra instans handlägga ärenden angående vanartiga, de s. k. skyddskollegierna. Under förarbetet till det nu framlagda förslaget till alkoholistlag har någon önskan om förändring i detta avseende ej uttalats och, såvitt utskottet har sig bekant, hava några befogade anmärkningar mot länsstyrelsernas handhavande av interneringsärenden icke framställts. Föredragande departementschefen har i denna del uttalat, att anledning knappast torde förefinnas att enbart för ärenden angående internering av alkoholister inrätta ett nytt organ men att, då skyddskollegierna enligt förslaget till vanartslag skulle bliva andra instans för handläggning av ärenden rörande vanartiga, övervägande skäl syntes tala för att dit hänföra jämväl alkoholistärenden, särskilt som dessa olika ärenden för närvarande merendels handlades av samma myndigheter och ärendena ur flera synpunkter vore varandra närstående. I sitt den 8 innevarande maj avgivna utlåtande nr 36 har utskottet funnit sig icke kunna tillstyrka bifall till det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till vanartslag. Då det, såsom departementschefen framhållit, icke torde böra ifrågakomma att enbart för behandling av interneringsärenden enligt alkoholistlagen tillskapa ett nytt organ samt länsstyrelserna måste anses hava på ett tillfredsställande sätt fyllt sina uppgifter i detta avseende, anser sig utskottet böra förorda, att länsstyrelserna bibehållas såsom organ för handläggning av interneringsärenden. Utskottet vill härvid dock — i likhet med vad utskottet i sitt nyssnämnda utlåtande anført angående handläggning av ärenden enligt lösdrivarlagen — framhålla, att det vid behandling av interneringsärenden är av vikt, att länsstyrelserna hava en för ärendenas riktiga avgörande så betryggande sammansättning som möjligt.

Utskottets förslag att till länsstyrelserna överföra de ärenden, som enligt propositionen skolat handläggas av skyddskollegierna, har medfört ändringar i åtskilliga paragrafer av Kungl. Maj:ts förslag. Även i övrigt har utskottet funnit sig böra föreslå ändringar beträffande vissa detaljer i förslaget. I den mån dessa ändringar icke äro av rent redaktionell natur, kommer redogörelse för desamma att lämnas här nedan.

Förslagets särskilda bestämmelser.

Lagens rubrik.

Med hänsyn till önskvärdheten att vid citat kunna använda en kort benämning har utskottet funnit lämpligt föreslå, att lagrubriken ändras till »Lag om behandling av alkoholister (alkoholistlag)».

Utskottet.

1 Kap.

1 §.

I motionen I: 239 har hemställts, att punkterna 2 och 4 samt sista stycket i paragrafen måtte erhålla ändrad lydelse, varvid föreslagits följande avfattning,

beträffande punkt 2: »utsätta någon, som han jämlikt stadgande i lag är skyldig att försörja, för nöd eller uppenbar *kroppslig eller andlig* vanvård eller eljest grovt brista i sina plikter mot sådan person»;

beträffande punkt 4: »vara ur stånd att taga vård om sig själv *eller sina angelägenheter*»; samt

i fråga om sista stycket: »Lag samma vare, där någon, som är hemfallen till alkoholmissbruk, blivit under de två senast förflutna åren tre eller flera gånger dömd till ansvar för fylleri *eller för brott mot motorfordonsförordningens 41 § 2 mom.*»

Uppenbarligen bör ingripande enligt lagen kunna ske mot den åt alkoholmissbruk hemfallne, icke blott då han gör sig skyldig till vanvård i kroppsligt hänseende av dem, mot vilka han har försörjningsplikt, utan även då han utsätter dem för vanvård av psykisk, moralisk eller sedlig art. Den formulering, som andra punkten erhållit i Kungl. Maj:ts förslag, torde emellertid knappast kunna giva anledning till tvekan i detta avseende. Uttrycket »uppenbar vanvård» avser tydligen vanvård av såväl kroppslig som annan art och under alla omständigheter torde det vara klart, att uttrycket »grovt brista i sina plikter» omfattar ej blott kroppslig utan även annan vanvård.

Utskottet.

Vid den utvidgning av lagens giltighetsområde, varom nu är fråga, torde det alltjämt vara av vikt att framgå med en viss försiktighet och beträffande förutsättningarna för rätt till ingripande söka undvika sådana allmänt formulerade uttryck, som kunna giva anledning till missgrepp. Det torde knappast vara obefogat att antaga, att vid lagens tillämpning större vikt kan komma att fästas vid konstaterandet av de särskilda förutsättningarna för ingripande än vid konstaterandet av den allmänna förutsättningen, hemfallenhet åt alkoholmissbruk. Detta torde mana till särskild varsamhet, då det gäller att avgöra, huruvida bland de särskilda förutsättningarna bör medtagas ett sådant uppträdande, som ofta förekommer alldeles oberoende av ett mera varaktigt alkoholmissbruk, t. ex. vanvård av rent ekonomiska angelägenheter. Ej heller lär man kunna bestrida, att samhället i regel har mindre olägenhet av en vanvård, som har avseende allenast å vederbörandes ekonomiska förhållanden, än av en livsföring, som kan karaktäriseras så, att vederbörande är ur stånd att taga vård om sig själv. Uttrycken »taga vård om sig själv» och »taga vård om sina ange-

lägenheter» torde för övrigt i viss omfattning gripa in i varandra. Kungl. Maj:ts förslag kan icke anses innebära, att alla sådana, som vanvårda sina angelägenheter, äro uteslutna från lagens tillämplighetsområde, utan många av dem — kanske de flesta — torde kunna hänföras till den grupp, som är »ur stånd att taga vård om sig själv». Därest en åt alkoholmissbruk hemfallen person gör sig skyldig till vanvård av sina ekonomiska angelägenheter, är för övrigt omyndighetsförklaring — vilken måste anses som ett mindre starkt ingrepp mot vederbörande än ett ingripande enligt alkoholistlagen, som kan resultera i frihetsberövande — det enda betryggande sättet att hindra honom att förlösa sin egendom. Därest omyndighetsförklaring i sådant fall kommer till stånd, torde jämlikt stadgandet i 6 kap. 3 § andra stycket förmynderskapslagen förmyndaren bliva pliktig att sörja för den omyndigförklarades person och sålunda bliva i stånd att vidtaga åtgärder för hans återförande till ett nyktert och ordentligt liv. Med hänsyn till vad sålunda anförts anser sig utskottet icke hava skäl att tillstyrka den föreslagna ändringen i fjärde punkten av paragrafen.

Vad slutligen angår sista stycket i paragrafen torde enligt utskottets mening det i motionen I: 239 föreslagna tillägget komma att sakna praktisk betydelse, särskilt som enligt gällande motorfordonsförordning tillstånd att föra motorfordon endast får meddelas den, som genom intyg från polismyndighet styrkt, att han gjort sig känd för ett nyktert levnadssätt. — I övrigt giver stadgandet i sista stycket utskottet endast anledning till det uttalandet, att för tillämpning av detsamma bör fordras, att de utslag, på grundval varav ingripande sker, skola hava vunnit laga kraft.

Utskottet finner sig alltså kunna i oförändrat skick tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i förevarande del.

2 Kap.

Utskottet. Det i rubriken förekommande uttrycket »sammanslagning» synes lämpligen böra utbytas mot »myndigheter».

4 §.

Utskottet. Enligt förslaget skall, därest särskild nykterhetsnämnd tillsättes, vad i fattigvårdslagen stadgas om fattigvårdsstyrelsers verksamhet äga motsvarande tillämpning beträffande nykterhetsnämnd bland annat i fråga om avlämnande av utgifts- och inkomstförslag, räkenskapers förande, redovisning, granskning av nämndens räkenskaper och förvaltning samt ledamots ansvarighet. För att tydligt utmärka, att jämväl vad i fattigvårdslagen är eller kan bliva föreskrivet om fattigvårdsstyrelsens medelsförvaltning skall gälla för särskilt tillsatt nykterhetsnämnd, har utskottet funnit lämpligt föreslå, att i paragrafen införas en hänvisning till fattigvårdslagens bestämmelser även i detta hänseende.

7 §.

I motionen I: 239 har hemställts, att 7 § i förslaget måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»Nykterhetsnämnd äger uppdraga åt ett inom nämnden valt arbetsutskott, bestående av minst tre ledamöter jämte erforderligt antal suppleanter, att å

nämndens vägnar besluta om vidtagande av de åtgärder, som nämnden uppdrager åt utskottet.

Är ärende, som nu sagts, så brådskande, att tiden icke medgiver sammankallande av nämnden eller utskottet, om sådant finnes, må nämndens ordförande meddela beslut å nämndens vägnar.

Åtgärd, som sålunda beslutats av utskottet eller av ordföranden, skall vid nämndens nästa sammanträde anmälas och i dess protokoll antecknas.»

Det i motionen framförda yrkandet innebär, dels att nykterhetsnämnden skulle berättigas att *själv* besluta att till ett inom nämnden valt arbetsutskott överlämna att avgöra vissa ärenden, dels ock att nämndens ordförande skulle tillerkännas rätt att i brådskande fall meddela beslut å nämndens vägnar.

Utskottet.

Det torde icke kunna bestridas, att i vissa större samhällen behov kan föreligga att till ett inom nykterhetsnämnden valt utskott överlämna vissa arbetsuppgifter och i samband därmed bemyndiga utskottet att å nämndens vägnar fatta beslut. Att, på sätt i motionen föreslås, lämna nämnden full frihet härutinnan och sålunda skapa möjlighet för nämnden att till ett utskott överlämna avgörandet i samtliga till nämndens prövning hörande ärenden torde dock vara ägnat att väcka betänkligheter. Ett stadgande av den av motionären föreslagna innebörden skulle onekligen kunna leda till missbruk, då en tillfällig majoritet inom nämnden skulle kunna tillvälla sig rätt att på egen hand avgöra även synnerligen viktiga frågor. Vid val av nämndens ledamöter torde hänsyn ofta tagas till vederbörandes lokal- och personkänedom och därest möjlighet beredd för nämnden att utesluta vissa ledamöter från rätt att deltaga i beslut, skulle det med nämndens allsidiga sammansättning eftersträfvade syftet kunna förfelas. Det synes därför vara lämpligt att till Kungl. Maj:t överlämna att i de fall, då behov av särskilt arbetsutskott gör sig gällande, meddela förordnande därom, varvid erforderliga garantier mot missbruk böra kunna tillskapas. Då behov av särskilda arbetsutskott endast torde finnas i ett begränsat antal kommuner, synas några olägenheter av att överlämna avgörandet i dessa ärenden till Kungl. Maj:t icke föreligga.

Enligt utskottets mening torde det icke vara av behovet påkallat att stadga rätt för nykterhetsnämndens ordförande att i brådskande fall meddela beslut å nämndens vägnar. Endast då fråga är om sådan alkoholist, som är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, torde sådan skyndsamhet vara av nöden, att nämndens eller arbetsutskottets sammanträde icke kan avvaktas. Om anmälan angående dylik alkoholist inkommer till nämnden, äger emellertid nämndens ordförande, liksom varje annan, påkalla polismyndighetens bistånd för hans omhändertagande. Ansökning om internering skall i sådant fall utan uppskov göras av polismyndigheten.

Utskottet finner sig alltså icke kunna tillstyrka bifall till det i motionen I: 239 i denna del framlagda förslaget.

3 Kap.

10 §.

I ovannämnda skrivelse från Stockholms stads och läns nykterhetsnämnders sammanslutning har föreslagits ändrad avfattning av denna paragraf.

Utskottet.

I anledning av stadgandet i förevarande paragraf vill utskottet framhålla, att skyldighet för polis- och åklagarmyndighet att, när den erhållit kännedom om förhållande, som bör föranleda nykterhetsnämndens ingripande, därom göra anmälan till nämnden, uppenbarligen avser även det fall, att någon, som står under övervakning enligt alkoholistlagen, gjort sig skyldig till fylleri eller eljest uppträtt störande på sådant sätt, att polismyndigheten funnit anledning till ingripande mot honom.

12 §.

Utskottet.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag äger nykterhetsnämnd kalla den, som är föremål för undersökning, till inställelse inför nämnden eller dess ombud eller av nämnden anvisad läkare samt att, därest han utebliver utan laga förfall, omedelbart erhålla handräckning för hans hämtande. Detta stadgande innebär i förhållande till gällande rätt en avsevärd skärpning. Jämlikt nuvarande lag äger nämnden rätt att kalla den, som är föremål för undersökning, att inställa sig, men denne är ej skyldig hörsamma kallelsen, såvida han ej minst fyra dagar förut erhållit del därav. Har han kallats inom sådan tid, men utebliver han utan laga förfall, skall han fällas till böter och nämnden äger därefter genom viten tillhålla honom att inställa sig. Först sedan vitesförelägganden visat sig verkningslösa, kan hämtning tillgripas.

Utskottet finner det väl vara av vikt, att den, mot vilken anmälan ingivits till nykterhetsnämnd eller som eljest är föremål för undersökning från nämndens sida, skall utan längre tidsutdräkt kunna tvingas att inställa sig för undergående av förhör eller läkarundersökning, men det i propositionen innefattade förslaget synes utskottet innebära alltför stor stränghet mot vederbörande, särskilt som kallelse till förhör uppenbarligen kan äga rum, innan nämnden ännu varit i tillfälle att konstatera, om anledning till ingripande mot den, som kallelsen avser, föreligger. Ett stadgande av det föreslagna innehållet torde även kunna föranleda missbruk. Utskottet anser sig böra föreslå, att bestämmelserna i första stycket av förevarande paragraf avfattas så, att den skärpning av gällande lag, som jämväl enligt utskottets mening bör komma till stånd, ej göres alltför avsevärd. Sålunda bör enligt utskottets förmenande föreskrivas, att den, som är föremål för undersökning, är pliktig att hörsamma nämndens kallelse, endast om han minst fyra dagar förut erhållit del därav, samt att handräckning för hans hämtande icke får påkallas, förrän han genom ett vitesföreläggande tillhållits att inställa sig och han icke ställt sig detta föreläggande till efterrättelse.

13 §.

Utskottet.

Enligt utskottets förmenande är det av vikt, att den tid, under vilken en åt alkoholmissbruk hemfallen person skall stå under övervakning, icke utsträcker alltför länge, enär en under lång tid fortgående övervakning kan medföra, att hans känsla av eget ansvar försvagas. I överensstämmelse med vad som föreslagits i 1926 års och 1929 års sakkunnigbetänkanden anser sig utskottet därför böra förorda, att maximitiden för övervakning i regel skall utgöra ett år samt att densamma, endast då särskilda omständigheter föranleda därtill, bör kunna utsträckas till två år.

4 Kap.

Då enligt utskottets förslag länsstyrelserna skola handlägga de ärenden, som enligt propositionen skolat behandlas av skyddskollegierna, har utskottet föreslagit ändrad avfattning av rubriken.

Utskottet.

15 och 16 §§.

I motionen I: 239 har föreslagits, att förevarande paragrafer måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»15 §. Har den, som är hemfallen åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs, icke genom hjälpåtgärder kunnat återföras till ett nyktert och ordentligt levnadssätt, äger nykterhetsnämnd hos länsstyrelsen ansöka om förordnande, att han må intagas å allmän alkoholistanstalt.

Även om nykterhetsnämnden ej vidtagit hjälpåtgärder, må sådan ansökning göras beträffande åt alkoholmissbruk hemfallen person, å vilken 1 § är tillämplig, därest utsikt uppenbarligen saknas att utan tvång återföra honom till ett nyktert och ordentligt liv, ävensom beträffande åt dryckenskap hemfallen person, som finnes vara farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv.

Är någon hemfallen åt alkoholmissbruk och finner polismyndigheten i orten genom anmälan eller eljest grundad anledning antaga, att han i följd därav är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, äger ock denna myndighet hos länsstyrelsen ansöka om förordnande att han må intagas å allmän alkoholistanstalt.

16 §. 1. mom. Är den, som ansökningen avser, farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, utgör återkallelse av ansökningen ej hinder för länsstyrelsen att fortsätta med ärendets handläggning.

2 mom. Därest i fall, som i 1 mom. sägs, faran är så överhängande, att åtgärd, som ankommer på länsstyrelsen, ej utan våda kan avvaktas, har polismyndigheten att ofördröjligen på lämpligt sätt tillsvidare omhändertaga den varom fråga är; och har nykterhetsnämnden, där den är sökande i ärendet, att hos polismyndigheten göra hemställan om sådant omhändertagande.

Varder någon sålunda omhändertagen, innan ansökning gjorts om förordnande, att han må intagas å allmän alkoholistanstalt, skall polismyndigheten utan uppskov göra sådan ansökning.»

Det förslag, som framlagts i motionen I: 239, skiljer sig från Kungl. Maj:ts förslag i formellt hänseende dels däri, att bestämmelserna om förutsättningarna för nykterhetsnämnds och polismyndighets rätt att påkalla internering, vilka föreskrifter i propositionen fördelats på 15 och 16 §§, sammanförts i en paragraf och erhållit något förändrad avfattning, dels ock däri att stadgandet om polismyndighets rätt att göra ansökan om internering erhållit ändrad lydelse i syfte att tydligare utmärka, att polismyndighetens behörighet i nämnda avseende icke upphör, därest gjord anmälan återkallas.

Utskottet.

Enligt utskottets mening föreligger ej skäl att göra ändring i Kungl. Maj:ts förslag uti ifrågavarande delar. Den avfattning, som föreskriften om polismyndighetens rätt att ansöka om internering erhållit i propositionen, torde icke

lämna rum för tvekan, utan tydligt utmärka, att nämnda myndighet äger påkalla internering, oberoende av om anmälan ingivits eller ej, och därav följer även, att återkallelse av möjligen gjord anmälan saknar betydelse. I sista stycket av 16 § stadgas för övrigt uttryckligen, att, därest polismyndighet omhändertagit farlig alkoholist, samma myndighet *skall* utan uppskov göra ansökning om internering, om ansökning ej redan gjorts.

18 §.

I motionen I: 239 har föreslagits sådan ändring i 18 §, att interneringsmyndigheten ej heller beträffande farlig alkoholist skulle äga meddela slutligt beslut i interneringsärendet, förrän prästbevis rörande honom ingivits, samt att förty sista punkten i tredje stycket av paragrafen, börjande med orden »dock vare den omständigheten», måtte utgå.

Utskottet.

Då det icke torde vara förenat med någon olägenhet att — i syfte att förebygga dröjsmål med internering av farliga alkoholister — såtillvida göra undantag från de vanliga formella reglerna, att interneringsbeslut rörande sådan alkoholist skall kunna meddelas även om prästbevis ej ingivits, anser sig utskottet icke böra förorda bifall till motionärens yrkande.

Enligt sista stycket av förevarande paragraf skall interneringsmyndigheten äga föranstalta om läkarundersökning av den, som ansökningen avser. Beträffande skyldighet att inställa sig till sådan undersökning och påföljderna för utevaro synas samma regler böra gälla som i fråga om förhör inför länsstyrelsen med den, vars internering påkallats, varför i utskottets lagförslag upptagits en hänvisning till 21 § andra stycket.

20 §.

I motionen I: 239 har yrkats, att 20 § måtte erhålla den tilläggsbestämmelsen, att för provisoriskt intagande av farlig alkoholist å allmän alkoholistanstalt icke skall fordras vare sig prästbetyg eller läkarbetyg.

Utskottet.

Då Kungl. Maj:ts förslag torde vara tydligt därutinnan, att för ifrågasvarande provisoriska förordnande endast kräves, att ansökning om internering inkommit från behörig sökande, torde den av motionären föreslagna tilläggsbestämmelsen icke vara erforderlig.

21 och 22 §§.

Utskottet.

Enligt propositionen skall interneringsmyndigheten äga fritt pröva, huruvida förhör med den, som ansökningen avser, eller med annan, som kan förväntas vara i stånd att bidra till utredningen i ärendet, bör äga rum. Sådant förhör skall i regel hållas inför interneringsmyndigheten.

Utskottet finner det vara av vikt, att den myndighet, som har att fatta beslut om intagande å alkoholistanstalt, beredes tillfälle att genom hörande av den, mot vilken ingripande ifrågasatts, eller annan fullständig den utredning, som kan hava förebragts genom andra myndigheter. Då interneringsärenden enligt utskottets förslag alltjämt skola handläggas av länsstyrelserna, torde emellertid liksom enligt gällande lag förhör med dem, som åberopas såsom vittnen, böra förläggas till allmän underrätt. Därest någon skall höras uppvisningsvis synes däremot förhöret kunna hållas inför länsstyrelsen, såvitt ej

särskilda omständigheter påkalla annan anordning. Om förhör skall anställas med den, som ansökningen avser, bör dylikt förhör enligt utskottets åsikt alltid äga rum inför länsstyrelsen. Utskottet har funnit lämpligt att i 21 § upptaga samtliga bestämmelser om de förhör, som skola hållas inför länsstyrelse, samt att i 22 § sammanföra föreskrifterna om förhör inför domstol.

I propositionen föreslås, att därest den, som ansökningen avser, utan laga förfall utebliver från förhör, interneringsmyndigheten skall äga hämta honom. Enligt utskottets åsikt torde böra uttryckligen stadgas, att någon påföljd för utevaro icke skall drabba honom, såvida icke kallelse delgivits honom i så god tid, att man skäligen kan påfordra hans inställelse. Då anledning torde saknas att beträffande den, mot vilken ingripande enligt alkoholistlagen ifrågasättes, stadga strängare påföljd för utevaro än i fråga om svarande i brottmål vid underrätt, har utskottet ansett sig böra föreslå, att länsstyrelsen vid tillgripande av tvångsmedel för hans inställelse skall äga valrätt mellan vitesföreläggande och hämtning, varjämte föreslagits bötesstraff för uteblivande under vissa försättningar.

Föreskrifterna i 21 § av utskottets förslag hava i övrigt utformats i nära anslutning till de bestämmelser i förslaget till vanartslag, till vilka i propositionen hänvisats, därvid dock även beträffande den, som skall inför länsstyrelsen upplysningsvis höras, föreslagits, att påföljd för utevaro icke skall ådömas, såvida han ej inom skäligen tid erhållit del av kallelsen.

25 §.

Med hänsyn till utskottets förslag, att interneringsärenden skola handläggas av länsstyrelserna, torde något stadgande, motsvarande bestämmelsen i andra stycket av 25 § i Kungl. Maj:ts förslag, icke kunna införas, särskilt som enligt gällande rätt ärenden enligt lösdrivarlagen i viss omfattning behandlas av andra myndigheter än länsstyrelserna.

Utskottet.

29 §.

I motionen I: 239 har hemställts om sådan ändring i förevarande paragraf, att anstånd med verkställighet av interneringsbeslut skall kunna medgivas även beträffande sådan alkoholist, som är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, samt att förty orden »Har beslut meddelats jämlikt 25 § och» i sista stycket av paragrafen skola utgå.

Det torde icke kunna förnekas, att, på sätt i nyssnämnda motion anförts, en person, vilken under inflytande av alkoholmissbruk är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, redan genom ett beslut om internering kan förmås att avstå från bruk av starka drycker. Då en sådan alkoholist är att anse såsom farlig, endast så länge han står under alkoholens inflytande, samt verkställighet av interneringsbeslutet icke torde vara till gagn, därest rättelse kan vinnas utan internering, torde skäl förefinnas att bereda interneringsmyndigheten möjlighet att meddela anstånd med verkställighet av beslut om internering, även då fråga är om farliga alkoholister. Att i dylikt fall bevilja anstånd torde icke vara ägnat att väcka större betänkligheter, än då fråga är om alkoholister, som begått brottslig gärning. Emellertid synes anstånd i de fall, då internerings-

Utskottet.

myndigheten har att förordna därom, överhuvud icke böra meddelas, såframt ej starka skäl tala därför. Av nu anförda grunder har utskottet ansett sig böra föreslå, att länsstyrelsen i samtliga de fall, då verkställighet av interneringsbeslut ankommer på länsstyrelsen, skall äga bevilja anstånd med verkställigheten, där *särskilda skäl* föreligga till antagande, att den, som beslutet avser, skall låta sig rätta utan intagande å allmän alkoholistanstalt.

5 Kap.

37 §.

I motionen I: 239 har yrkats, att i denna paragraf efter orden »jämligt 25 §» måtte inskjutas orden »första stycket».

Utskottet

Då enligt utskottets förslag det i andra stycket av 25 § i Kungl. Maj:ts förslag upptagna stadgandet skall utgå, föranleder det i motionen framställda yrkandet icke något utskottets yttrande.

38 §.

I motionen I: 239 har föreslagits, att orden »vistats å annan för vård av alkoholister anordnad anstalt» i första stycket av paragrafen måtte ändras till »vistats å annan för hans omhändertagande lämplig anstalt».

Utskottet.

I 1929 års sakkunnigbetänkande — varest föreslogs, att vid beräkning av interneringstiden skulle inräknas tiden för provisoriskt omhändertagande endast i det fall, att vederbörande under sistnämnda tid vistats å allmän alkoholistanstalt eller å annan för vård av alkoholister anordnad anstalt — anfördes som skäl för den föreslagna ändringen i gällande lag, att anledning ej finnes att inräkna tiden för vård annorstädes än å alkoholistanstalt i tiden för anstaltsvistelsen, enär uti ifrågavarande fall särskild vård, inriktad på avvänjande från alkoholmissbruk, i regel icke kunde antagas hava kommit vederbörande till del. Då emellertid den vård, som en åt alkoholmissbruk hemfallen person erhåller, därest han i avbidan på internering provisoriskt intages å t. ex. ett sjukhus, icke torde avsevärt skilja sig från den behandling, som under första tiden av anstaltsvistelsen kommer honom till del, anser utskottet skäl ej föreligga att i förevarande avseende frångå gällande lags bestämmelser i ämnet. I anslutning till stadgandet i 18 § nuvarande lag har utskottet därför funnit lämpligt föreslå, att vid beräkning av interneringstiden den tid skall inräknas, under vilken vederbörande enligt myndighets förordnande i avvaktan på intagande å alkoholistanstalt vårdats på annat lämpligt sätt.

39 §.

Utskottet.

Enligt utskottets mening bör vid bestämmande av interneringstidens längd med den tid, under vilken den intagne varit överflyttad till straffanstalt för undergående av straff, likställas tid, varunder den intagne varit för brott häktad och av sådan anledning ej vistats å alkoholistanstalten.

48 §.

I motionen I: 239 har föreslagits, att efter orden »må ånyo intagas» i första punkten av paragrafen måtte insättas orden »på grund av brott mot för honom gällande villkor».

Då Kungl. Maj:ts förslag torde vara tydligt därutinnan, att för vidtagande av åtgärd enligt förevarande paragraf hänsyn ej behöver tagas till annan omständighet än den, att den utskrivne brutit mot de villkor, som vid utskrivningen uppställts för honom, synes det föreslagna tillägget icke erforderligt.

Utskottet.

6 Kap.

52 §.

I motionen I: 239 har hemställts, att den i paragrafen förekommande hänvisningen till 25 § måtte ändras att avse 25 § första stycket.

Av skäl, som anförts under 37 §, föranleder det i motionen framställda yrkandet icke något utskottets yttrande.

Utskottet.

7 Kap.

56 §.

I den till utskottet inkomna skrivelsen från Stockholms stads och läns nykterhetsnämnders sammanslutning har föreslagits ändrad avfattning av förevarande paragraf.

Beträffande rätten att överklaga interneringsmyndighetens beslut innebär Kungl. Maj:ts förslag en inskränkning i förhållande till nuvarande lag bland annat därutinnan, att enligt förslaget klagan icke är tillåten, därest interneringsmyndigheten avslagit ansökan om internering. Såsom skäl för denna ändring har föredragande departementschefen anført, att klagorätt över vägrad internering icke torde böra medgivas, då ett organ med speciell uppgift att pröva, bland annat, intagningsärenden enligt alkoholistlagen upprättats samt erfarenheten för övrigt visat, att en sådan rättighet endast ganska sparsamt begagnats. Då enligt utskottets förslag länsstyrelserna skola bibehållas som interneringsorgan samt utredningen i ärendet torde giva vid handen, att behov av besvär rätt i förevarande avseende kan anses föreligga, har utskottet ansett sig böra föreslå, att klagan över beslut, varigenom interneringsansökning avslagits, skall få föras av sökanden. Som en följd härav torde böra medgivas klagorätt även för det fall, att interneringsmyndigheten meddelat beslut om anstånd med verkställighet av interneringsbeslut. I övrigt har utskottet ej funnit skäl föreslå ändring beträffande propositionens bestämmelser uti ifrågasvarande avseende.

Utskottet.

Enligt förslaget skall klagan över interneringsmyndighetens beslut föras hos högsta domstolen, under det att enligt gällande lag besvär över länsstyrelses beslut i ärenden angående alkoholister skola anföras hos regeringsrätten. Med hänsyn till den ståndpunkt, som utskottet intagit till frågan om interneringsmyndigheten såväl enligt förevarande lagförslag som enligt förslaget till vanartslag, har utskottet ansett sig böra förorda den nuvarande instansordningen.

Vad slutligen angår interneringsmyndighetens skyldighet att infordra förklaring över anförda besvär äro enligt utskottets mening bestämmelserna i gällande lag att föredraga framför de i förslaget upptagna reglerna.

57 §.

Utskottet. Då anledning icke torde föreligga att införa särskilda bestämmelser om socialstyrelsens sammansättning enbart för behandling av ärenden enligt alkoholistlagen, har utskottet ansett sig böra föreslå, att stadgandet i andra stycket av paragrafen skall utgå.

8 Kap.

63 §.

Utskottet. Enligt utskottets åsikt kan tvekan råda, huruvida med uttrycket »alkoholhaltiga drycker» avses överhuvud alla drycker, som innehålla alkohol, eller endast drycker med viss alkoholhalt. Liksom enligt gällande lag torde straff uti förevarande avseende icke böra ådömas, såvitt ej fråga är om drycker av viss alkoholstyrka. För att tydligt utmärka detta har utskottet funnit nödigt att i lagtexten definiera begreppet alkoholhaltiga drycker, därvid såsom sådana drycker angivits dels spritdrycker och vin, varmed förstas drycker som avses i förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, dels ock sådana maltdrycker, som enligt förordningen den 1 juni 1923 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker äro att hänföra till malt-drycker av andra eller tredje klassen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna.

I motionen I: 239 har föreslagits den ändring i Kungl. Maj:ts förslag, att lagen måtte förklaras skola träda i kraft den 1 januari 1932.

Utskottet. Såsom skäl för bestämmelsen, att den föreslagna lagen skulle träda i kraft först den 1 juli 1933, har föredragande departementschefen framhållit, dels att den föreslagna vanartslagen med dess bestämmelser angående vårdnads-kollegium icke avsetts skola träda i kraft förrän nämnda dag, dels ock att en dylik övergångstid torde vara önskvärd med hänsyn till behovet av ett närmare övervägande rörande den utveckling av anstaltsväsendet, som lagstiftningen kunde påkalla. Med hänsyn till utskottets förslag beträffande interneringsmyndigheterna och då den ifrågasatta utvecklingen av anstaltsväsendet icke i och för sig torde behöva föranleda så långt dröjsmål med lagens ikraftträdande, som i propositionen föreslagits, synes övergångstiden kunna förkortas. Enligt den föreslagna lagen komma emellertid statsverkets utgifter för alkoholistvården att avsevärt ökas och då härav föranledas ökade anslagsbehov, synes tiden för lagens ikraftträdande böra bestämmas till ingången av budget-året 1932/1933 eller alltså till den 1 juli 1932.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen, med förklarande att ifrågavarande proposition ej kunnat i oförändrat skick antagas, måtte för sin del antaga följande förslag till

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)***Lag****om behandling av alkoholister.**

Härigenom förordnas som följer:

1 KAP.**Lagens tillämplighetsområde.****1 §.**

Är någon hemfallen åt alkoholmissbruk och finnes han i följd därav

1. vara farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, eller
 2. utsätta någon, som han jämlikt stadgande i lag är skyldig att försörja, för nöd eller uppenbar vanvård eller eljest grovt brista i sina plikter mot sådan person, eller

3. ligga det allmänna, sin familj eller annan till last, eller

4. vara ur stånd att taga vård om sig själv, eller

5. föra ett för närboende eller andra grovt störande levnadssätt,
 då skola i enlighet med vad nedan är stadgat åtgärder vidtagas för hans återförande till ett nyktert och ordentligt liv.

Lag samma vare, där någon, som är hemfallen åt alkoholmissbruk, blivit under de två senast förflutna åren tre eller flera gånger dömd till ansvar för fylleri.

2 KAP.

**Om samhällsorgan för behandling av Om myndigheter för behandling av
 ärenden enligt denna lag. ärenden enligt denna lag.**

2 §.

I varje kommun skall finnas en nykterhetsnämnd.

Nykterhetsnämnden har att enligt denna lag upptaga och handlägga frågor om åtgärder mot dem, som äro hemfallna åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs.

Angående nämndens åligganden i övrigt är särskilt stadgat.

3 §.

Kommunen må besluta, att särskild nykterhetsnämnd skall tillsättas. Är ej särskild sådan nämnd tillsatt, skall nykterhetsnämnden utgöras av kommunens fattigvårdsstyrelse.

4 §.

Ledamöter i särskild nykterhetsnämnd utses av kommunen till det antal, som med hänsyn till folkmängden och andra förhållanden erfordras, dock å landet minst tre och i stad minst fem. Av ledamöterna skall minst en vara kvinna, och bör läkare, om sådan är bosatt inom kommunen, vara ledamot av nämnden.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Suppleanter för ledamöterna utses av kommunen till minst dessas halva antal eller, om ledamöternas antal ej är jämnt, till minst det antal, som är närmast över hälften. Minst en av suppleanterna skall vara kvinna.

Beträffande valbarhet, obehörighet, rätt att avsäga sig uppdraget, ledamots och suppleants tjänstgöringstid och avgång, vissa prästers och läkares rätt att deltaga i nämndens förhandlingar, val av ordförande, vice ordförande och kassaförvaltare, ordningen för nämndens arbete, ordförandens åligganden, ersättning åt ordförande och ledamöter, avlämnande av utgifts- och inkomstförlag, räkenskapers förande, redovisning, granskning av nämndens räkenskaper och förvaltning samt ledamots ansvarighet äger vad i 10, 12—18 och 21 §§ i lagen om fattigvården finnes stadgat rörande fattigvårdsstyrelse motsvarande tillämpning.

Beträffande valbarhet, obehörighet, rätt att avsäga sig uppdraget, ledamots och suppleants tjänstgöringstid och avgång, vissa prästers och läkares rätt att deltaga i nämndens förhandlingar, val av ordförande, vice ordförande och kassaförvaltare, ordningen för nämndens arbete, ordförandens åligganden, ersättning åt ordförande och ledamöter, *medelsförvaltning*, avlämnande av utgifts- och inkomstförlag, räkenskapers förande, redovisning, granskning av nämndens räkenskaper och förvaltning samt ledamots ansvarighet äger vad i 10, 12—18 och 21 §§ i lagen om fattigvården finnes stadgat rörande fattigvårdsstyrelse motsvarande tillämpning.

I fråga om nykterhetsnämnd i Stockholm gälla de bestämmelser, som Konungen på förslag av stadsfullmäktige meddelar.

5 §.

I kommun, där nykterhetsnämnden utgöres av fattigvårdsstyrelsen, skall kommunen utse en av styrelsens ledamöter att för den tid han är vald till ledamot bereda och vara föredragande i de ärenden, som ankomma på nykterhetsnämnds prövning.

6 §.

Då ordförande eller föredragande utsetts, skall uppgift å den utseddes namn och adress ofördröjligen insändas till länsstyrelsen, som låter meddela under rättelse därom i länskungörelserna.

7 §.

Konungen äger för viss kommun förordna, att befattningen med ärenden, som nykterhetsnämnden enligt denna lag har att handlägga, må i den utsträckning Konungen bestämmer tillkomma ett inom nämnden valt arbetsutskott.

Närmare föreskrifter rörande utskottets sammansättning och verksamhet meddelas av Konungen.

8 §.

I den mån det finnes erforderligt, må nykterhetsnämnden till sitt biträde kalla därtill skickade män och kvinnor.

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

Finnes ersättning åt sådant biträde böra utgå, ankommer det på kommunen att efter framställning av nämnden bestämma därom.

9 §.

Över nykterhetsnämnd tillkommer befattningen med ärenden enligt denna lag *skyddskollegium*.

Då kollegiet handlägger ärende enligt denna lag, skall vad i 14 och 15 §§ i lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt finnes stadgat äga motsvarande tillämpning; dock vare för beslut om intagande å allmän alkoholistanstalt ej erforderligt, att ordföranden biträder beslutet.

Närmare bestämmelser angående skyddskollegiernas verksamhet enligt denna lag meddelas av Konungen.

9 §.

Över nykterhetsnämnd tillkommer befattningen med ärenden enligt denna lag *länsstyrelse*.

3 KAP.

Om ärendenas behandling hos nykterhetsnämnd.

10 §.

Polis- och åklagarmyndighet åligger att, när den erhållit kännedom om förhållande, som bör föranleda nykterhetsnämndens ingripande, ofördröjligen göra anmälan därom hos nämnden.

11 §.

Har nykterhetsnämnden genom anmälan eller eljest fått grundad anledning antaga, att någon, som vistas inom kommunen eller där äger hemortsrätt, är hemfallen åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs, skall nämnden skyndsamt föranstalta om undersökning samt söka inhämta noggrann kännedom om hans levnadsförhållanden och andra på fallets bedömande inverkan omständigheter.

12 §.

Där så erfordras, må nykterhetsnämnden kalla den, som är föremål för undersökning, att personligen inställa sig inför nämnden eller särskilt utsett ombud eller av nämnden anvisad läkare. Är han bevisligen kallad, men utebliver han utan laga förfall, äger nämnden erhålla handräckning hos polismyndigheten för hans hämtande.

12 §.

Där så erfordras, må nykterhetsnämnden kalla den, som är föremål för undersökning, att personligen inställa sig inför nämnden eller särskilt utsett ombud eller av nämnden anvisad läkare. Är han bevisligen kallad *minst fyra dagar förut*, men utebliver han utan laga förfall, äger nämnden *fälla honom att böta tio kronor och genom vite*,

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

högst trettio kronor, tillhålla honom att inställa sig. Kommer han ändock ej å förelagd tid, äger nämnden erhålla handräckning hos polismyndigheten för hans hämtande samt, därest han ej varder samma dag efter hämtning inställd, fälla honom till vitet.

Då eljest någon, som bor eller uppehåller sig inom kommunen, av nykterhetsnämnden kallas till inställelse inför nämnden eller särskilt utsett ombud för att meddela upplysning i något till nämndens behandling hörande ärende, är han pliktig att hörsamma kallelsen, såvida han minst fyra dagar förut erhållit del därav. Utebliver han utan laga förfall, äger nämnden fälla honom att böta fem kronor och genom vite tillhålla honom att inställa sig. I fall av tredska äger nämnden fälla honom till vitet samt förelägga högre vite. Vitena må dock tillsammans ej överstiga trettio kronor. Kan den tredska ändock ej förmås till inställelse, äger nämnden erhålla handräckning hos polismyndigheten för hans hämtande.

Ordförande i nykterhetsnämnd äger jämväl besluta om kallelse som ovan sägs.

13 §.

Framgår av nykterhetsnämndens undersökning, att den, om vilken är fråga, är hemfallen åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs, skall nämnden, där ej uppenbarligen utsikt saknas att utan tvång återföra honom till ett nyktert och ordentligt liv, vidtaga för hans rättelse lämpade hjälpåtgärder.

Nämnden bör sålunda söka

bibringa honom insikt om vådan av alkoholmissbruk, därvid nämnden har att allvarligt erinra honom om de påföljder, vilka kunna inträda enligt denna lag, om rättelse ej vinnes;

förhjälpa honom i fall av behov till erhållande av lämplig anställning eller bereda honom, där det för minskande av frestelserna till bruk av alkoholhaltiga drycker är erforderligt, ombyte av verksamhet eller vistelseort;

föranstalta, att alkoholhaltiga drycker ej utlämnas till honom, samt förmå honom att ej besöka lokaler, där sådana utskänkas;

förmå honom, när det prövas vara till gagn, att ingå i nykterhetsförening;

förmå honom, när anledning därtill föreligger, att rådfråga läkare och följa dennes föreskrifter eller att frivilligt söka vård å lämplig anstalt.

Då omständigheterna därtill föranleda, må nämnden ställa honom under övervakning på sätt i 61 § sägs. Övervakningen må fortgå under högst två år från beslutet därom.

Då omständigheterna därtill föranleda, må nämnden ställa honom under övervakning på sätt i 61 § sägs. Övervakningen må fortgå under högst ett år från beslutet därom. *Där särskilda förhållanden påkalla längre övervakningstid, må övervakningen dock fortgå under högst två år.*

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

14 §.

Då undersökning eller annan åtgärd på nykterhetsnämnds föranstaltande vidtages, bör noga tillses, att den, som åtgärden avser, icke utsättes för allmän uppmärksamhet eller onödigtvis störes i lovlig verksamhet.

Vad hos nykterhetsnämnd förekommit rörande personer, som äro föremål för nämndens behandling, må ej yppas för obehöriga.

Alla handlingar i förekommande ärenden skola så förvaras, att de icke åtkommas av obehöriga.

4 KAP.

Om ärendenas behandling hos
skyddskollegium.

15 §.

Har någon, som är hemfallen åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs, icke genom hjälpåtgärd kunnat återföras till ett nyktert och ordentligt liv eller saknas eljest uppenbarligen utsikt att utan tvång återföra honom därtill, äger nykterhetsnämnden hos *skyddskollegiet* ansöka om förordnande, att han må intagas å allmän alkoholistanstalt.

16 §.

Är någon hemfallen åt alkoholmissbruk och finnes han i följd därav vara farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, äger nykterhetsnämnden, ändå att fall, som avses i 15 §, ej är för handen, så ock polismyndigheten i orten hos *skyddskollegiet* ansöka om förordnande, att han må intagas å allmän alkoholistanstalt. Återkallelse av ansökningen utgör ej hinder för *kollegiet* att fortsätta med ärendets handläggning.

Är faran så överhängande, att åtgärd, som ankommer på *kollegiet*, ej utan våda kan avvaktas, har polismyndigheten att ofördröjligen på lämpligt sätt tillsvidare omhändertaga den, om vilken är fråga.

Om ärendenas behandling hos
länsstyrelse.

15 §.

Har någon, som är hemfallen åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs, icke genom hjälpåtgärd kunnat återföras till ett nyktert och ordentligt liv eller saknas eljest uppenbarligen utsikt att utan tvång återföra honom därtill, äger nykterhetsnämnden hos *länsstyrelsen* ansöka om förordnande, att han må intagas å allmän alkoholistanstalt.

16 §.

Är någon hemfallen åt alkoholmissbruk och finnes han i följd därav vara farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, äger nykterhetsnämnden, ändå att fall, som avses i 15 §, ej är för handen, så ock polismyndigheten i orten hos *länsstyrelsen* ansöka om förordnande, att han må intagas å allmän alkoholistanstalt. Återkallelse av ansökningen utgör ej hinder för *länsstyrelsen* att fortsätta med ärendets handläggning.

Är faran så överhängande, att åtgärd, som ankommer på *länsstyrelsen*, ej utan våda kan avvaktas, har polismyndigheten att ofördröjligen på lämpligt sätt tillsvidare omhändertaga den, om vilken är fråga.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Varder någon sålunda omhändertagen, innan ansökning gjorts om förordnande, att han må intagas å allmän alkoholistanstalt, skall polismyndigheten utan uppskov göra sådan ansökning.

17 §.

Har förmyndare för någon, som är hemfallen åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs, eller dennes make, föräldrar, barn eller syskon eller förmyndare för någon av dem hos nykterhetsnämnden hemställt, att nämnden måtte vidtaga hjälpåtgärd eller ansöka om förordnande, att den, om vilken är fråga, må intagas å allmän alkoholistanstalt, men har nämnden avslagit framställningen eller ej inom två månader vidtagit åskad åtgärd, äger den, som gjort framställningen, hos *skyddskollegiet* ansöka om vidtagande av hjälpåtgärd eller om förordnande, som nyss är sagt.

Ansökningen skall inlämnas till nykterhetsnämnden inom ett år efter det framställningen gjordes hos nämnden, och åligger det nämnden att ofördröjligen till *kollegiet* insända ansökningshandlingarna jämte eget utlåtande, vilket tillika skall innefatta redogörelse för den undersökning och för de övriga åtgärder, som av nämnden vidtagits, eller, därest nämnden ej vidtagit någon åtgärd, upplysning om skälen därtill.

Har förmyndare för någon, som är hemfallen åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs, eller dennes make, föräldrar, barn eller syskon eller förmyndare för någon av dem hos nykterhetsnämnden hemställt, att nämnden måtte vidtaga hjälpåtgärd eller ansöka om förordnande, att den, om vilken är fråga, må intagas å allmän alkoholistanstalt, men har nämnden avslagit framställningen eller ej inom två månader vidtagit åskad åtgärd, äger den, som gjort framställningen, hos *länsstyrelsen* ansöka om vidtagande av hjälpåtgärd eller om förordnande, som nyss är sagt.

Ansökningen skall inlämnas till nykterhetsnämnden inom ett år efter det framställningen gjordes hos nämnden, och åligger det nämnden att ofördröjligen till *länsstyrelsen* insända ansökningshandlingarna jämte eget utlåtande, vilket tillika skall innefatta redogörelse för den undersökning och för de övriga åtgärder, som av nämnden vidtagits, eller, därest nämnden ej vidtagit någon åtgärd, upplysning om skälen därtill.

18 §.

Vid ansökning om förordnande, att någon må intagas å allmän alkoholistanstalt, böra fogas prästbevis och läkarbetyg, avfattade enligt av Konungen meddelade anvisningar.

Göres ansökningen av nykterhetsnämnd eller polismyndighet, skall den innehålla fullständig redogörelse för den i ärendet företagna undersökningen och för de övriga åtgärder, som vidtagits.

Saknas prästbevis eller läkarbetyg eller finnes den förebragta utredningen annorledes ofullständig, och kan det felande ej lämpligen genom *skydds-*

Saknas prästbevis eller läkarbetyg eller finnes den förebragta utredningen annorledes ofullständig, och kan det felande ej lämpligen genom *läns-*

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

kollegiets försorg anskaffas, har *kollegiet* att förelägga sökanden att inom viss tid inkomma med felande handlingar eller utredning vid äventyr, att ansökningen eljest avslås; dock vare den omständigheten, att prästbevis ej varder för kollegiet tillgängligt, icke hinder för bifall till ansökningen, om den, som ansökningen avser, är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv.

Vill *kollegiet* föranstalta om läkarundersökning, skall vad i 12 § första stycket sägs äga motsvarande tillämpning.

19 §.

Har ansökning hos *skyddskollegiet* gjorts i behörig ordning, skola ansökningshandlingarna ofördröjligen delgivas den, som ansökningen avser, och, om han är omyndig, den som enligt lag har att sörja för hans person, med föreläggande att inom viss kort tid skriftligen förklara sig över ansökningen vid äventyr, om det försummas, att ärendet ändock avgöres. Finnes någon böra lämnas tillfälle att yttra sig över handling, som inkommit efter det ansökningen utställts till förklaring, skall sådan handling delgivas honom.

20 §.

Förekommer anledning, att den, som ansökningen avser, är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, må *skyddskollegiet*, när skäl därtill äro, även innan han blivit hörd i ärendet föranstalta om att han i avbidan på slutligt beslut tillsvidare intages å allmän alkoholistanstalt eller, om plats å dylik anstalt ej omedelbart

styrelsens försorg anskaffas, har *länsstyrelsen* att förelägga sökanden att inom viss tid inkomma med felande handlingar eller utredning vid äventyr, att ansökningen eljest avslås; dock vare den omständigheten, att prästbevis ej varder för kollegiet tillgängligt, icke hinder för bifall till ansökningen, om den, som ansökningen avser, är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv.

Vill *länsstyrelsen* föranstalta om läkarundersökning, äger *länsstyrelsen* kalla den, som ansökningen avser, att inställa sig inför anvisad läkare. I sådant fall skall vad i 21 § andra stycket sägs äga motsvarande tillämpning.

19 §.

Har ansökning hos *länsstyrelsen* gjorts i behörig ordning, skola ansökningshandlingarna ofördröjligen delgivas den, som ansökningen avser, och, om han är omyndig, den som enligt lag har att sörja för hans person, med föreläggande att inom viss kort tid skriftligen förklara sig över ansökningen vid äventyr, om det försummas, att ärendet ändock avgöres. Finnes någon böra lämnas tillfälle att yttra sig över handling, som inkommit efter det ansökningen utställts till förklaring, skall sådan handling delgivas honom.

20 §.

Förekommer anledning, att den, som ansökningen avser, är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, må *länsstyrelsen*, när skäl därtill äro, även innan han blivit hörd i ärendet föranstalta om att han i avbidan på slutligt beslut tillsvidare intages å allmän alkoholistanstalt eller, om plats å dylik anstalt ej omedelbart

(Kungl. Maj:ts förslag.)

kan beredas, omhändertages och vårdas på annat lämpligt sätt.

21 §.

Finner *skyddskollegiet*, att förhör bör hållas med den, som ansökningen avser, eller att annan bör inför *kollegiet* höras såsom vittne eller upplysningsvis, har *kollegiet* att förordna om dylikt förhör.

Är den, som ansökningen avser, bevisligen kallad till förhör, men utebliver han utan laga förfall, må *kollegiet* låta hämta honom.

Där annan, som bevisligen kallats, utebliver utan laga förfall, gälle vad i 28 § första stycket i lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt finnes stadgat.

Vid förhöret skola bestämmelserna i 26 § andra stycket i nämnda lag äga motsvarande tillämpning. Protokoll skall föras över vad vid förhöret förekommer.

(Utskottets förslag.)

kan beredas, omhändertages och vårdas på annat lämpligt sätt.

21 §.

Finner *länsstyrelsen*, att förhör bör hållas med den, som ansökningen avser, eller att annan bör inför *länsstyrelsen* höras upplysningsvis, har *länsstyrelsen* att förordna om dylikt förhör.

Är den, som ansökningen avser, bevisligen kallad till förhör så tidigt, att han å förelagd dag kan inställa sig, men utebliver han utan laga förfall, äger *länsstyrelsen* låta hämta honom eller genom vite tillhålla honom att inställa sig. Varder han ej samma dag efter hämtning inställd, dömes för uteblivande att böta högst femtio kronor. Utebliver han utan laga förfall å dag, till vilken ärendet uppskjutits, och varder han ej å den dag efter hämtning inställd, äger *länsstyrelsen* fälla honom till vite, där sådant är utsatt, eller till böter som nyss sagts.

Där annan, som bevisligen kallats till förhör så tidigt, att han å förelagd dag kan inställa sig, utebliver utan laga förfall, äger *länsstyrelsen* fälla honom till böter, högst tjugufem kronor, och genom viten tillhålla honom att inställa sig samt i fall av tredska fälla honom till sålunda förelagda viten. Kan han ändock ej förmås till inställelse, må *länsstyrelsen* låta hämta honom.

Vid förhöret skola förhandlingarna vara offentliga. *Länsstyrelsen* äger dock avvisa åhörare, som enligt vad känt är eller antagas må ej fyllt aderton år. När den, som ansökningen avser, det begär, så ock eljest, när *länsstyrelsen* finner omständigheterna därtill föranleda, skall handläggningen

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

äga rum inom stängda dörrar, därvid länsstyrelsen likväl må medgiva hans anhöriga ävensom andra, vilkas närvaro kan förväntas bliva till nytta under förhöret, att övervara detsamma.

Protokoll skall föras över vad vid förhöret förekommer.

22 §.

Finner skyddskollegiet, att den, som skall höras såsom vittne eller upplysningsvis, är så avlägset boende, att hans hörande vid kollegiet är förenat med oskäligen omgång eller kostnad, gälla vad i 27 § andra stycket i lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt finnes stadgat.

22 §.

Finner länsstyrelsen av förhållandena påkallat, att någon varder vid domstol hörd såsom vittne, eller är den, som skall höras upplysningsvis, så avlägset boende, att hans hörande vid länsstyrelsen är förenat med oskäligen omgång eller kostnad, äger länsstyrelsen förordna, att förhör angående uppgivna omständigheter skall äga rum vid den underrätt, som med hänsyn till tid och plats för dess sammanträden prövas lämplig. På framställning av länsstyrelsen skall rättens ordförande låta till rätten inkalla dem, som skola höras.

23 §.

I fråga om ersättning till den, som enligt förordnande av skyddskollegium inställt sig för att vittna eller upplysningsvis höras, skall vad angående ersättning av allmänna medel till vittnen i brottmål finnes stadgat äga motsvarande tillämpning; dock skall ersättningen alltid stanna å statsverket.

23 §.

I fråga om ersättning till den, som enligt förordnande av länsstyrelse inställt sig för att vittna eller upplysningsvis höras, skall vad angående ersättning av allmänna medel till vittnen i brottmål finnes stadgat äga motsvarande tillämpning; dock skall ersättningen alltid stanna å statsverket.

24 §.

Finner skyddskollegiet, att den, som ansöknings avser, är hemfallen åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs, har kollegiet att taga under omprövning, huruvida han kan antagas låta sig rätta genom hjälpåtgärd; och må kollegiet i sådant fall vidtaga dylik

24 §.

Finner länsstyrelsen, att den, som ansöknings avser, är hemfallen åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs, har länsstyrelsen att taga under omprövning, huruvida han kan antagas låta sig rätta genom hjälpåtgärd; och må länsstyrelsen i sådant fall vidtaga dylik

(Kungl. Maj:ts förslag.)

åtgärd eller uppdraga åt nykterhetsnämnd att föranstalta därom.

Avser ansökningen förordnande, att han må intagas å allmän alkoholistanstalt, och finnes hjälpåtgärd ej böra vidtagas, skall *kollegiet* förordna om hans intagande å sådan anstalt.

25 §.

Har någon, som är hemfallen åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs, begått brottslig gärning men i anseende till sin sinnesbeskaffenhet vid gärningens begående icke fällts till ansvar, och har han vid prövning i vederbörlig ordning funnits icke vara i behov av vård å sinnessjukhus, må *skydds-kollegiet* även utan därom gjord ansökning besluta om hjälpåtgärd eller förordna om hans intagande å allmän alkoholistanstalt.

Har någon, som är hemfallen åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs, inställt hos kollegiet enligt lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt och prövar kollegiet det vara tjänligare att bereda honom vård å allmän alkoholistanstalt än att vidtaga åtgärd enligt nämnda lag, må kollegiet förordna om hans intagande å sådan anstalt.

I fall, som i denna paragraf sägs, äger kollegiet förordna, att den, om vilken i ärendet är fråga, skall i avbidan på slutligt beslut omhändertagas och vårdas på lämpligt sätt.

26 §.

Skyddskollegiets slutliga beslut jämte besvärshänvisning, där klagan över beslutet må föras, skall skriftli-

(Utskottets förslag.)

åtgärd eller uppdraga åt nykterhetsnämnd att föranstalta därom.

Avser ansökningen förordnande, att han må intagas å allmän alkoholistanstalt, och finnes hjälpåtgärd ej böra vidtagas, skall *länsstyrelsen* förordna om hans intagande å sådan anstalt.

25 §.

Har någon, som är hemfallen åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs, begått brottslig gärning men i anseende till sin sinnesbeskaffenhet vid gärningens begående icke fällts till ansvar, och har han vid prövning i vederbörlig ordning funnits icke vara i behov av vård å sinnessjukhus, må *länsstyrelsen* även utan därom gjord ansökning besluta om hjälpåtgärd eller förordna om hans intagande å allmän alkoholistanstalt. *När skäl därtill äro, äger länsstyrelsen förordna, att han skall i avbidan på slutligt beslut omhändertagas och vårdas på lämpligt sätt.*

(Jfr sista punkten i förevarande §.)

26 §.

Länsstyrelsens slutliga beslut jämte besvärshänvisning, där klagan över beslutet må föras, skall skriftli-

*(Kungl. Maj:ts förslag.)**(Utskottets förslag.)*

gen mot bevis ofördröjligen delgivas gen mot bevis ofördröjligen delgivas sökande samt den, som beslutet avser. sökande samt den, som beslutet avser.

Där nykterhetsnämnd ej är sökande, skall underrättelse om beslutet översändas till nykterhetsnämnden i hemortskommunen eller, om annan nykterhetsnämnd tagit befattning med ärendet, till denna nämnd.

27 §.

27 §.

Där *skyddskollegiet* ej annorlunda förordnar, må beslut om intagande å allmän alkoholistanstalt gå i verkställighet utan hinder därav, att det ej äger laga kraft.

Där *länsstyrelsen* ej annorlunda förordnar, må beslut om intagande å allmän alkoholistanstalt gå i verkställighet utan hinder därav, att det ej äger laga kraft.

28 §.

Sökanden i ärendet har att föranstalta om verkställighet av beslut om intagande å allmän alkoholistanstalt, där ej annat följer av vad i 29 § är stadgat.

Varder beslutet ej omedelbart verkställt, äger nykterhetsnämnden ställa den, som beslutet avser, under övervakning på sätt i 61 § sägs. Övervakningen må fortgå under högst ett år från beslutet därom.

29 §.

29 §.

Har beslut om intagande å allmän alkoholistanstalt grundats därpå, att den, som beslutet avser, är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, eller har beslutet meddelats jämlikt 25 §, har *skyddskollegiet* att föranstalta om verkställighet av beslutet.

Finner *kollegiet*, att den, som beslutet avser, genast bör intagas å allmän alkoholistanstalt, men kan plats ej omedelbart beredas, äger *kollegiet*, när skäl därtill äro, draga försorg om hans omhändertagande och vårdande under tiden på annat lämpligt sätt; dock må sådan vård ej fortgå under längre tid än tre månader.

Har beslutet meddelats jämlikt 25 § och föreligger grundad anledning till antagande, att den, som beslutet avser, skall låta sig rätta utan intagande å allmän alkoholistanstalt, må *kollegiet* medgiva villkorligt anstånd med beslutets verkställande, och äger *kollegiet*

Har beslut om intagande å allmän alkoholistanstalt grundats därpå, att den, som beslutet avser, är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, eller har beslutet meddelats jämlikt 25 §, har *länsstyrelsen* att föranstalta om verkställighet av beslutet.

Finner *länsstyrelsen*, att den, som beslutet avser, genast bör intagas å allmän alkoholistanstalt, men kan plats ej omedelbart beredas, äger *länsstyrelsen*, när skäl därtill äro, draga försorg om hans omhändertagande och vårdande under tiden på annat lämpligt sätt; dock må sådan vård ej fortgå under längre tid än tre månader.

Föreliggande särskilda skäl till antagande, att den, som beslutet avser, skall låta sig rätta utan intagande å allmän alkoholistanstalt, må *länsstyrelsen* medgiva villkorligt anstånd med beslutets verkställande, och äger *länsstyrelsen* därvid ställa honom under

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

därvid ställa honom under övervakning på sätt i 61 § sägs. Övervakningen må fortgå under högst ett år från beslutet därom. När omständigheterna därtill föranleda, skall *kollegiet* förklara anståndet förverkat.

övervakning på sätt i 61 § sägs. Övervakningen må fortgå under högst ett år från beslutet därom. När omständigheterna därtill föranleda, skall *länsstyrelsen* förklara anståndet förverkat.

30 §.

Har plats å allmän alkoholistanstalt beretts för den, som enligt meddelat beslut må intagas å sådan anstalt, men vägrar han att ingå å anstalten, skall polismyndigheten på framställning av *den, som har att föranstalta om verkställighet av beslutet*, lämna handräckning för *hans intagande*.

30 §.

Har plats å allmän alkoholistanstalt beretts för den, som enligt meddelat beslut må intagas å sådan anstalt, men vägrar han att ingå å anstalten, skall polismyndigheten, *där sökanden i ärendet har att föranstalta om verkställighet av beslutet*, på framställning av *denne* lämna handräckning för *intagandet*.

31 §.

Där verkställighet av beslut om intagande å allmän alkoholistanstalt ej påbörjats inom ett år efter beslutets meddelande, vare det förfallet.

5 KAP.

Om anstaltsvård och eftervårdande verksamhet.

32 §.

Allmän alkoholistanstalt enligt denna lag är

1. anstalt eller avdelning därav, som av staten inrättats för sådant ändamål;
2. av landsting, kommun, förening, stiftelse eller annan anordnad anstalt eller avdelning därav, vilken av Konungen erkänts såsom allmän alkoholistanstalt.

Sådant erkännande kan när som helst återkallas.

Allmän alkoholistanstalt skall stå under ledning av en styrelse.

Konungen meddelar närmare bestämmelser angående anstalternas verksamhet.

33 §.

Allmänna alkoholistanstalterna skola stå under uppsikt av socialstyrelsen.

34 §.

Envar, som är intagen å allmän alkoholistanstalt, skall vara pliktig att fullgöra det arbete, som ur synpunkten av en ändamålsenlig vård ålägges honom.

35 §.

Den i 33 § omförmälda uppsiktsmyndigheten äger förordna om överflyttning av intagen person från en allmän alkoholistanstalt till en annan; sådant förordnande må genast gå i verkställighet.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

36 §.

Den, som på grund av slutligt beslut intagits å allmän alkoholistanstalt, må kvarhållas under en tid av ett år. Har han förut varit intagen å sådan anstalt och är beslutet meddelat inom fem år från senaste utskrivningen, må han kvarhållas under en tid av två år.

Utskrivning från anstalten skall ske tidigare än nu är sagt, där grundad anledning föreligger till antagande, att den intagne efter utskrivningen skall föra ett nyktert och ordentligt liv.

37 §.

Har beslut om intagande å allmän alkoholistanstalt grundats därpå, att den, som beslutet avser, är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, eller har beslutet meddelats jämlikt 25 §, eller har någon, som förut minst tre gånger varit intagen å allmän alkoholistanstalt, ånyo intagits enligt slutligt beslut, som meddelats inom ett år från senaste utskrivningen, då må den intagne, därest han med hänsyn till sin sinnesart samt sitt föregående liv och förhållande i anstalten måste antagas i händelse av utskrivning icke komma att föra ett nyktert och ordentligt liv, kvarhållas under två år utöver den tid, han enligt 36 § längst kunnat kvarhållas.

Där någon sålunda kvarhållas, skall fråga om hans utskrivning sedermera minst en gång varje halvår upptagas till prövning.

38 §.

Vid beräkning av tiden för kvarhållande skall den tid inräknas, under vilken den intagne, där han omhändertagits genom polismyndighets eller *skyddskollegiets* försorg, i avbidan på slutligt beslut vistats å allmän alkoholistanstalt eller av sådan anledning eller i avvaktan på beredande av plats å dylik anstalt *vistats å annan för vård av alkoholister anordnad anstalt.*

Har någon jämlikt 50 § intagits å allmän alkoholistanstalt och påkallas, medan han är intagen, verkställighet av förordnande om hans intagande å sådan anstalt, skall den tid, under vilken han frivilligt vistats å anstalten, likaledes medräknas vid bestämmande av den tid, han på grund av förordnandet må kvarhållas.

39 §.

Har någon, som intagits å allmän alkoholistanstalt, blivit överflyttad till

38 §.

Vid beräkning av tiden för kvarhållande skall den tid inräknas, under vilken den intagne, där han omhändertagits genom polismyndighets eller *länsstyrelsens* försorg, i avbidan på slutligt beslut vistats å allmän alkoholistanstalt eller av sådan anledning eller i avvaktan på beredande av plats å dylik anstalt *vårdats på annat lämpligt sätt.*

39 §.

Har någon, som intagits å allmän alkoholistanstalt, blivit *inmanad* i

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

straffanstalt för undergående av honom ådömt frihetsstraff eller förvandlingsstraff för böter, eller har han avvikit från alkoholistanstalten, skall den tid, under vilken han sålunda ej vistats å anstalten, icke medräknas vid bestämmande av den tid, han längst må kvarhållas.

häkte eller överflyttad till straffanstalt för undergående av honom ådömt frihetsstraff eller förvandlingsstraff för böter, eller har han avvikit från alkoholistanstalten, skall den tid, under vilken han sålunda ej vistats å anstalten, icke medräknas vid bestämmande av den tid, han längst må kvarhållas.

40 §.

Vill någon, som är intagen å allmän alkoholistanstalt, frivilligt kvarstanna å anstalten efter utgången av den tid, han längst må kvarhållas, må det, när skäl därtill äro, medgivas för högst fyra månader under villkor, att han skriftligen förbinder sig att kvarstanna under den tid, som bestämmes. Är han omyn- dig, erfordras samtycke av den, som enligt lag har att sörja för hans person.

41 §.

Där det prövas vara till gagn, må anstaltens styrelse medgiva den intagne att under återstoden av den tid, han längst må kvarhållas, eller under viss del därav på försök vistas utom anstalten.

Anstaltens styrelse äger uppdraga åt föreståndaren för anstalten att besluta om sådan försökspermission.

42 §.

Då försökspermission beslutas, har anstaltens föreståndare att, innan den intagne lämnar anstalten, meddela underrättelse om beslutet till myndighet eller person, som ansökt om hans intagande, ävensom, där så finnes lämpligt, till nykterhetsnämnden i den kommun, dit han begiver sig.

I fall av behov har föreståndaren att med aulitande av nykterhetsnämnd, organisation, som utövar social hjälpverksamhet, eller enskild person söka i tid bereda den permitterade lämplig sysselsättning samt förhjälpa honom till ort, där sådan erhållits, eller vidtaga andra tjänliga åtgärder till hans bistånd.

43 §.

Där det ej på grund av särskilda omständigheter finnes obehöfligt, skall anstaltens styrelse ställa den permitterade under övervakning på sätt i 61 § sägs eller uppdraga åt nykterhetsnämnd att därom besörja. Övervakningen må fortgå under permissionstiden.

Vare sig övervakning anordnas eller ej, må anstaltens styrelse ålägga den permitterade skyldighet att under permissionstiden underkasta sig de föreskrifter angående vistelseort, sysselsättning och annat, som finnas erforderliga för hans rättelse.

Där så prövas nödigt, må anstaltens styrelse besluta ändring i meddelade föreskrifter.

Anstaltens styrelse äger uppdraga åt föreståndaren för anstalten att i fråga om den, som av honom permitteras, meddela beslut, som i denna paragraf avses.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

44 §.

Undandrager sig den permitterade övervakning eller bryter han eljest mot meddelade föreskrifter, äger anstaltens styrelse eller, enligt styrelsens uppdrag, föreståndaren för anstalten besluta om hans återhämtande.

Har ej före utgången av den tid, den permitterade längst må kvarhållas, fråga väckts om hans återhämtande, skall beslut meddelas om utskrivning.

Om den permitterade hämtas åter, skall den tid, under vilken han vistats utom anstalten, icke medräknas vid bestämmande av den tid, han längst må kvarhållas.

45 §.

Om kvarhållande och utskrivning beslutar anstaltens styrelse.

När skäl därtill äro, må även uppsiktsmyndigheten, efter anstaltsstyrelsens hörande, förordna om utskrivning.

46 §.

Då utskrivning beslutas, skall vad i 42 § är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Är någon i fall, som avses i 52 §, vid utskrivning i behov av fattigvård, har anstaltens föreståndare att, där så prövas påkallat, för erforderliga åtgärders vidtagande hänvända sig till *länsstyrelsen i det län, där beslutet om hans intagande å allmän alkoholistanstalt meddelats*; och har länsstyrelsen att efter omständigheterna föranstalta om tjänlig vård eller vidtaga annan lämplig åtgärd. Såsom vistelsesamhälle skall anses den kommun, där ingripande enligt denna lag ägde rum, dock att, där beslutet meddelats jämlikt 25 § andra stycket, vad i 44 § i lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt är stadgat i fråga om vistelsesamhälle skall lända till efterrättelse.

Är någon i fall, som avses i 52 §, vid utskrivning i behov av fattigvård, har anstaltens föreståndare att, där så prövas påkallat, för erforderliga åtgärders vidtagande hänvända sig till *den länsstyrelse, som meddelat beslut om hans intagande å allmän alkoholistanstalt*; och har länsstyrelsen att efter omständigheterna föranstalta om tjänlig vård eller vidtaga annan lämplig åtgärd. Såsom vistelsesamhälle skall anses den kommun, där ingripande enligt denna lag ägde rum.

47 §.

Vid utskrivning skall anstaltens styrelse, där det ej på grund av särskilda omständigheter finnes obehöfligt, ställa den utskrivne under övervakning på sätt i 61 § sägs eller uppdraga åt nykterhetsnämnd att därom besörja. Övervakningen må fortgå under högst ett år från beslutet därom.

Vare sig övervakning anordnas eller ej, må anstaltens styrelse ålägga den utskrivne skyldighet att under tid, som vid utskrivningen blivit förelagd, dock

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

högst ett år, underkasta sig de föreskrifter angående vistelseort, sysselsättning och annat, som finnas erforderliga för hans rättelse.

Där så provas nödigt, må anstaltens styrelse besluta ändring i meddelade föreskrifter.

48 §.

Undandrager sig den utskrivne övervakning eller bryter han eljest mot meddelade föreskrifter, må nykterhetsnämnden, där han ej genom hjälpåtgärd kunnat återföras till ett nyktert och ordentligt liv eller sådan åtgärd provas vara gagnlös, hos *skyddskollegiet* ansöka om förordnande, att han må ånyo intagas å allmän alkoholistanstalt. Har han visat sig farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, må jämväl polismyndigheten i orten ansöka om sådant förordnande; och skall i dylikt fall vad i 16 § andra och tredje styckena stadgas äga tillämpning.

I ansökningen skall noggrant angivas, i vilka avseenden den utskrivne brutit mot de meddelade föreskrifterna, samt redogörelse lämnas för hans uppförande i övrigt under tiden efter utskrivningen.

Kollegiet har att efter omständigheterna förordna om intagande å allmän alkoholistanstalt eller vidtaga annan åtgärd enligt denna lag.

48 §.

Undandrager sig den utskrivne övervakning eller bryter han eljest mot meddelade föreskrifter, må nykterhetsnämnden, där han ej genom hjälpåtgärd kunnat återföras till ett nyktert och ordentligt liv eller sådan åtgärd provas vara gagnlös, hos *länsstyrelsen* ansöka om förordnande, att han må ånyo intagas å allmän alkoholistanstalt. Har han visat sig farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, må jämväl polismyndigheten i orten ansöka om sådant förordnande; och skall i dylikt fall vad i 16 § andra och tredje styckena stadgas äga tillämpning.

Länsstyrelsen har att efter omständigheterna förordna om intagande å allmän alkoholistanstalt eller vidtaga annan åtgärd enligt denna lag.

49 §.

Polismyndighet har att på begäran lämna handräckning för återhämtande till allmän alkoholistanstalt av den, som avvikit därifrån, och av permitterad, som enligt meddelat beslut skall hämtas åter till anstalten.

50 §.

Vill någon, som är hemfallen åt alkoholmissbruk, frivilligt ingå å allmän alkoholistanstalt, må han intagas under villkor, att han i egenhändigt underskriven ansökning hos anstaltens styrelse gjort framställning därom samt skriftligen förbundit sig att kvarstanna å allmän alkoholistanstalt under viss tid, som dock ej må överskrida ett år. Är han omyndig, erfordras samtycke av den, som enligt lag har att sörja för hans person.

Vid ansökningen skola fogas prästbevis och läkarbetyg, avfattade enligt av Konungen meddelade anvisningar.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

Den, som är sålunda intagen å allmän alkoholistanstalt, må kvarhållas under den tid, som angives i den skriftliga förbindelsen, men må, när omständigheterna därtill föranleda, utskrivas tidigare.

Vad i 34, 35 och 39—45 §§, 46 § första stycket samt 49 § stadgats äger motsvarande tillämpning rörande den intagne.

6 KAP.

Om kostnader för vård och omhändertagande enligt denna lag.

51 §.

Kostnad för omhändertagande eller vård, som omförmäles i 16 § andra stycket, 20 §, 25 § tredje stycket och 29 § andra stycket, skall statsverket vidkännas.

51 §.

Kostnad för omhändertagande eller vård, som omförmäles i 16 § andra stycket, 20 §, 25 § andra punkten och 29 § andra stycket, skall statsverket vidkännas.

52 §.

Kostnad för vård, som meddelats den, vilken på grund av slutligt beslut intagits å allmän alkoholistanstalt, skall bestridas av statsverket i följande fall, nämligen

1. där beslutet grundats därpå, att den intagne är farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv;
2. där beslutet meddelats jämlikt 25 §;
3. där någon jämlikt 37 § kvarhålles.

53 §.

I andra fall än de i 51 och 52 §§ nämnda är den, som ansökt om intagande å allmän alkoholistanstalt, skyldig att gentemot den anstalt, där vård lämnats, svara för vårdkostnad, vilken icke bestrides av eljest tillgängliga medel.

54 §.

Där på grund av ansvarsförbindelse eller eljest annan än den, som åtnjutit vården, guldit vårdkostnad, är han berättigad till gottgörelse av den vårdade. Har kommun bekostat vården, äger nykterhetsnämnden uttaga sådan gottgörelse, i den mån den icke finner skäl till eftergift.

7 KAP.

Om klagan och underställning.

55 §.

Den, som av nykterhetsnämnd fällts till böter eller vite, må hos *skydds-kollegiet* anföra besvär över beslutet inom en månad från den dag, då han

55 §.

Den, som av nykterhetsnämnd fällts till böter eller vite, må hos *länsstyrelsen* anföra besvär över beslutet inom en månad från den dag, då han

(Kungl. Maj:ts förslag.)

erhöll del därav. Över annat av nykterhetsnämnd enligt denna lag meddelat beslut må klagan ej föras.

56 §.

Har skyddskollegium meddelat beslut om intagande å allmän alkoholistanstalt, om förverkande av villkorligt anstånd med sådant besluts verkställande, om påföljd för utevaro från förhör vid kollegiet eller om ersättning för inställelsen åt den, som inkallats för att såsom vittne eller upplysningsvis höras vid kollegiet, må ändring i beslutet sökas av den, som beslutet rör. Det åligger klagande att inom en månad från den dag, då han skriftligen erhöll del av beslutet, till kollegiets ordförande inkomma med sina till Konungen ställda besvär. Ordföranden infordrar skyndsamt yttrande över besvären, om anledning därtill föreligger, samt insänder därefter ofördröjligen till nedre justitierevisionen samtliga ärendet rörande handlingar tillika med utlåtande av kollegiet.

Klagan över beslut, som av *skyddskollegium* särskilt meddelats om någons omhändertagande, må av honom föras i enahanda ordning, dock utan inskränkning till viss tid.

Över annat av *skyddskollegium* meddelat slutligt beslut, än ovan sägs, är klagan ej tillåten. Ej heller må särskild klagan föras, där *skyddskollegium* under ärendes handläggning meddelat annat beslut, än förut är sagt.

(Utskottets förslag.)

erhöll del därav. Över annat av nykterhetsnämnd enligt denna lag meddelat beslut må klagan ej föras.

56 §.

Har länsstyrelse förordnat, att någon må intagas å allmän alkoholistanstalt, avslagit ansökning om intagande å dylik anstalt, medgivit villkorligt anstånd med verkställighet av beslut om sådant intagande, förklarar dylikt anstånd förverkat, fällt någon jämlikt 18 eller 21 § till böter eller vite eller utlåtit sig om ersättning för inställelsen åt den, som inkallats för att upplysningsvis höras inför länsstyrelsen, må ändring i beslutet sökas av den, som beslutet rör. Det åligger klagande att inom en månad från den dag, då han skriftligen erhöll del av beslutet, till länsstyrelsen inkomma med sina till Konungen ställda besvär. Länsstyrelsen skall skyndsamt infordra förklaring över besvären, om anledning därtill ej uppenbarligen saknas, samt, efter att hava införskaffat den ytterligare utredning, som kan vara erforderlig, till socialdepartementet insända samtliga målet rörande handlingar tillika med eget utlåtande.

Klagan över beslut, som av *länsstyrelse* särskilt meddelats om någons omhändertagande, må av honom föras i enahanda ordning, dock utan inskränkning till viss tid.

Över annat av *länsstyrelse* meddelat slutligt beslut, än ovan sägs, är klagan ej tillåten. Ej heller må särskild klagan föras, där *länsstyrelse* under ärendes handläggning meddelat annat beslut, än förut är sagt.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

57 §.

Beslut om kvarhållande enligt 37 § samt om utskrivning av sålunda kvarhållen person före utgången av den i nämnda lagrum stadgade längsta tiden för kvarhållande skola underställas uppsiktsmyndighetens prövning.

Då uppsiktsmyndigheten handlägger sådant ärende, gälle vad i 56 § i lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt finnes stadgat.

58 §.

I uppsiktsmyndighetens beslut må den, som beslutet rör, söka ändring hos Konungen i socialdepartementet före klockan tolv å trettionde dagen efter den, då klaganden erhöi del av beslutet.

8 KAP.

Särskilda föreskrifter och ansvarsbestämmelser.

59 §.

Vad i denna lag är stadgat om kommun skall äga motsvarande tillämpning i avseende å fattigvårdssamhälle, som består av två eller flera kommuner.

60 §.

Myndigheter, som handlägga ärenden enligt denna lag, böra, i den mån sådant kan vara till gagn vid fullgörandet av deras åligganden, samarbeta med nykterhetsnämnder, *skyddsnämnder*, fattigvårdsstyrelser, barnavårdsnämnder och andra myndigheter, med alkoholistanstalter, med organisationer, vilka utöva social hjälpverksamhet, samt med bolag, som idka detaljhandel med rusdrycker.

60 §.

Myndigheter, som handlägga ärenden enligt denna lag, böra, i den mån sådant kan vara till gagn vid fullgörandet av deras åligganden, samarbeta med nykterhetsnämnder, fattigvårdsstyrelser, barnavårdsnämnder och andra myndigheter, med alkoholistanstalter, med organisationer, vilka utöva social hjälpverksamhet, samt med bolag, som idka detaljhandel med rusdrycker.

61 §.

Ställes någon under övervakning, bör till övervakare utses därtill lämplig person, förening eller stiftelse.

Övervakare har att öva tillsyn över den, som är ställd under övervakning, och söka befordra vad som kan lända till hans hjälp. Vid övervakningen bör noga tillses, att den övervakade icke utsättes för allmän uppmärksamhet eller onödigtvis störes i lovlig verksamhet.

Den övervakade skall föra ett nyktert och ordentligt liv, städse hålla övervakaren underrättad om sin bostad och adress samt på kallelse infinna sig hos honom.

Närmare bestämmelser angående övervakning meddelas av Konungen.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

62 §.

Finner nykterhetsnämnden, att någon, som är hemfallen åt alkoholmissbruk såsom i 1 § sägs, bör förklaras ommyndig eller att förmyndare i hans ställe eller jämte honom bör förordnas för hans myndling, har nämnden att göra anmälan härom hos överförmyndaren.

63 §.

Lämnar någon åt den, som honom veterligen är ställd under övervakning enligt denna lag eller är intagen å allmän alkoholistanstalt, alkoholhaltiga drycker eller hjälper någon eljest sådan person att åtkomma dylika drycker, straffes med böter från och med fem till och med tvåhundra kronor.

63 §.

Lämnar någon åt den, som honom veterligen är ställd under övervakning enligt denna lag eller är intagen å allmän alkoholistanstalt, alkoholhaltiga drycker eller hjälper någon eljest sådan person att åtkomma dylika drycker, straffes med böter från och med fem till och med tvåhundra kronor. *Med alkoholhaltiga drycker förstås spritdrycker och vin ävensom sådana maltdrycker, som innehålla mer än en och åtta tiondels viktprocent alkohol.*

Där gärning, som här sägs, tillika innefattar förbrytelse mot gällande bestämmelser angående försäljning av alkoholhaltiga drycker, gånge som i 4 kap. 2 § strafflagen stadgas.

Förseelsen åtalas vid polisdomstol, där särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare och, där sådan ej finnes, vid allmän domstol.

64 §.

Böter och viten, som omförmälas i 12 §, tillfalla kommunens kassa.

Böter och viten, som i andra fall ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan och skola, om tillgång saknas till deras fulla gäldande, förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1932.

Genom denna lag upphävas lagen den 30 juni 1913 (nr 102) om behandling av alkoholister och lagen samma dag (nr 103) om ersättning i vissa fall av allmänna medel till vittnen i mål enligt lag om behandling av alkoholister.

Där i lag eller författning förekommer hänvisning till lagrum, som ersatts genom bestämmelse i den nya lagen, skall denna i stället tillämpas.

Mål angående intagande å allmän alkoholistanstalt, som vid tiden för denna lags ikraftträdande äro anhängiga hos länsstyrelse, skola för fortsatt

(Kungl. Maj:ts förslag.)

(Utskottets förslag.)

handläggning överlämnas till skydds-
kollegiet i länet.

Fullföljes talan mot beslut, som i mål angående intagande å allmän alkoholistanstalt före denna lags ikraftträdande meddelats, skall den äldre lagen lända till efterrättelse.

Vid verkställighet av beslut enligt den äldre lagen om intagande å allmän alkoholistanstalt skall samma lag fortfarande äga tillämpning; dock skola de nya bestämmelserna om vårdkostnad lända till efterrättelse.

Om någon, då denna lag träder i kraft, är frivilligt intagen å allmän alkoholistanstalt, skall i fråga om honom äldre lag fortfarande gälla.

B) att motionerna I: 239 och II: 401 måtte anses besvarade genom vad utskottet ovan under A) hemställt.

Stockholm den 12 maj 1931.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Westman*, *Österström*, *von Geijer**, *Petrén*, *Norman**, *Johan August Larsson*, *P. Sandström* och *Olof Carlsson*;

från andra kammaren: herrar *Hage*, *Wallerius*, *Andersson* i *Rasjön**, *Petersson* i *Lerbäcksbyn*, *Olovson* i *Västerås**, *Gardell* i *Gans*, *Hansson* i *Trollhättan* och *Skoglund**.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Petrén* beträffande viss del av motiveringen till 1 §.